

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
PÁTÁ SEKCE

VĚC JANÁČEK proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 9634/17)

ROZSUDEK

Článek 6 odst. 1 (občanskoprávní složka) • Spravedlivý proces • Ústavní soud neposkytl stěžovateli písemná stanoviska obecných soudů k věci, takže stěžovatel neměl možnost se k nim vyjádřit

ŠTRASBURK

2. února 2023

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v čl. 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Rozsudek je v autentickém anglickém znění publikován na internetových stránkách Evropského soudu pro lidská práva v databázi HUDOC (www.echr.coe.int). Pořizovaný úřední překlad do českého jazyka není autentickým zněním rozsudku.

Ve věci Janáček proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (pátá sekce), zasedající v senátu ve složení

Georges Ravarani, *předseda*,

Carlo Ranzoni,

Lado Chanturia,

María Elósegui,

Mattias Guyomar,

Kateřina Šimáčková,

Mykola Gnatovskyy, *soudci*,

a Victor Soloveytchik, tajemník sekce,

S ohledem na:

stížnost (č. 9634/17) proti České republice podanou k Soudu podle článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“) českým občanem panem Ladislavem Janáčkem („stěžovatel“) dne 31. ledna 2017;

rozhodnutí oznámit české vládě („vláda“) námitku vznesenou na poli čl. 6 odst. 1 Úmluvy směřující proti postupu Ústavního soudu, jenž nezaslal stěžovateli písemná stanoviska obecných soudů zúčastněných na rozhodování v jeho věci, v důsledku čehož se k nim stěžovatel nemohl vyjádřit, a prohlásit zbývající část stížnosti za nepřijatelnou;

stanoviska účastníků řízení;

po poradě konané dne 10. ledna 2023,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ÚVOD

1. Projednávaná věc se týká skutečnosti, že Ústavní soud nezaslal stěžovateli písemná stanoviska obecných soudů zúčastněných na rozhodování v jeho věci, v důsledku čehož se k nim stěžovatel nemohl vyjádřit. Případ nastoluje otázku na poli čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

SKUTKOVÝ STAV

2. Stěžovatel se narodil v roce 1957 a žije v Říčanech u Prahy. Zastupoval ho D. Záhumenský, advokát působící v Brně.

3. Vládu zastupoval její bývalý zmocněnec V. A. Schorm z Ministerstva spravedlnosti.

4. Skutkové okolnosti předestřené účastníky řízení lze shrnout následovně.

5. Dne 17. prosince 2013 rozhodl Okresní soud ve Zlíně („okresní soud“) o vypořádání společného jmění manželů stěžovatele a jeho bývalé manželky. Stěžovateli současně uložil povinnost zaplatit bývalé manželce v rámci vypořádání do tří dnů od právní moci rozsudku částku 300 000 Kč (v té době přibližně 10 882 €) a do jednoho roku od právní moci rozsudku částku 1 759 627 Kč (v té době přibližně 63 825 €).

6. Okresní soud použil pro ocenění společného jmění manželů různé znalecké posudky.

7. Ve znaleckém posudku vyhotoveném společností O. nebyla podle soudu jednoznačným způsobem stanovena hodnota podniku stěžovatele. Soud proto za účelem ocenění tohoto majetku ustanovil znalkyni V. Ta však sdělila, že nebude schopna začít s oceňováním dříve než za osm měsíců, a soud proto ustanovil znalce S., který předložil svůj znalecký posudek 15. listopadu 2012.

8. Dne 3. prosince 2013 obdržel soud rovněž posudek vypracovaný znalcem M., který byl pořízen z podnětu stěžovatele. Předseda senátu, jemuž byla věc přidělena k projednání, dne 5. prosince 2013 vyzval e-mailem znalce S., aby se k novému znaleckému posudku vyjádřil. Znalec S. tak učinil dne 16. prosince 2013. Okresní soud poté došel k závěru, že znalec S. uvedl přesvědčivé důvody pro zjištění, k nimž ve svém znaleckém posudku dospěl, a zdůvodnil, proč nepovažuje znalecký posudek M. za použitelný.

9. Dne 14. ledna 2014 vyzval okresní soud stěžovatele k úhradě nákladů řízení ve výši 66 856,35 Kč (2 439 €).

10. Stěžovatel podal odvolání a Krajský soud v Brně dne 24. března 2015 částečně změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že stěžovateli uložil mimo jiné povinnost zaplatit bývalé manželce na vypořádání společného jmění manželů částku celkem 2 134 878 Kč (77 792 €), z čehož částka 1 000 000 Kč (36 438 €) měla být zaplacená do šesti měsíců ode dne právní moci rozsudku odvolacího soudu a částka 1 134 878 Kč (41 353 €) do jednoho roku od téhož data.

11. Odvolací soud připustil jako důkaz vyjádření znalce S. zaslané v odpovědi na stanoviska účastníků řízení k jeho znaleckému posudku vyhotovenému dne 10. listopadu 2014. Znalce S. a další dva znalce rovněž vyslechl. Soud podrobně popsál, jakou oceňovací metodu tento znalec použil a jak při oceňování postupoval. Mimo jiné uvedl následující:

„Znalec [S.] metodu ocenění podniků [obou stran] logicky a dostatečně přesvědčivě zdůvodnil, dostatečně přesvědčivě, odborně a logicky vyvrátil námitky obou stran proti znaleckým posudkům a odvolací soud nemá pochybnosti o správnosti znalecem [S.] zpracovaných znaleckých posudků. Odvolací soud proto při rozhodování [ze] znaleckých posudků vypracovaných znalcem [S.] vycházel.“

Soud stěžovateli dále uložil povinnost nahradit náklady řízení před soudy prvního a druhého stupně ve výši 73 328,35 Kč (2 672 €) a zaplatit soudní poplatek ve výši 14 500 Kč (528 €), a to do třiceti dnů ode dne, kdy odvolací rozsudek nabude právní moci.

12. Dne 18. listopadu 2015 zahájil soudní exekutor exekuční řízení k vymození částky 1 000 000 Kč (viz § 10 výše).

13. Dne 17. prosince 2015 byl stěžovatel o exekučním příkazu pro vymození částky 1 000 000 Kč oficiálně vyrozuměn.

14. Dne 12. ledna 2016 Nejvyšší soud odmítl dovolání stěžovatele jako zjevně neopodstatněné.

15. Dne 6. září 2016 nařídil soudní exekutor exekuci prodejem nemovitých věcí stěžovatele.

16. Dne 14. dubna 2016 podal stěžovatel ústavní stížnost, v níž mimo jiné namítal, že i) okresní soud a krajský soud ve svých rozhodnutích vycházely výlučně ze znaleckého posudku vypracovaného znalcem S., což relevantním způsobem neodůvodnily, přičemž v této souvislosti byla zmíněna i e-mailová komunikace (viz § 8 výše); ii) krajský soud odmítl návrh stěžovatele na vypracování revizního znaleckého posudku a iii) v důsledku formalistického přístupu soudů nebylo společné jmění manželů rozděleno správně, čímž byla stěžovateli způsobena újma. Stěžovatel se v tomto ohledu dovolával článku 11 (ochrana vlastnictví) a čl. 36 odst. 1 (spravedlivý proces) české Listiny základních práv a svobod, čl. 6 odst. 1 Úmluvy a článku 1 Protokolu č. 1.

17. Blíže neuvedeného dne vyzval Ústavní soud okresní soud, krajský soud a Nejvyšší soud, aby se vyjádřily k ústavní stížnosti stěžovatele.

18. Dne 11. května 2016 předložil vyjádření k ústavní stížnosti stěžovatele předseda senátu Nejvyššího soudu, který rozhodoval o dovolání stěžovatele. Uvedl, že dovolání bylo odmítnuto pro nepřípustnost, aniž by bylo věcně posouzeno. Dále vysvětlil obecné zásady přípustnosti dovolání, jejich použití na projednávanou věc a důvody pro vyhotovení zkráceného odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu. Závěrem předseda senátu uvedl:

„Proto navrhuji, aby ústavní stížnost, která vlastně postrádá konkrétní polemiku se závěrem o nepřipustnosti dovolání, byla odmítnuta. S upuštěním od ústního jednání souhlasím a prosím, abych byl v případě jeho nařízení z jednání omluven.“

19. Soudce, který předsedal příslušnému senátu okresního soudu (viz také § 7 výše), odpověděl dne 17. května 2016, přičemž převážně odkázal na odůvodnění rozhodnutí vydaných krajským soudem a Nejvyšším soudem. Mimo jiné uvedl následující:

„Co se týká znalce [S.] a „mého nadstandardního vztahu s ním“, mohu pouze sdělit, že jsem znalce [S.] oslovil až poté, kdy jiní znalci mi sdělili, že znalecký posudek mohou vypracovat až za značně dlouhou dobu [...]. Do té doby jsem znalce [S.] vůbec neznal [...]. Jediným důvodem, proč jsem [znalce S.] požádal emailem o vyjádření, bylo zrychlit soudní řízení a nezatěžovat ho formálním postupem [...].“

20. Člen senátu, který posuzoval věc stěžovatele v odvolacím řízení, předložil své dvoustránkové vyjádření dne 25. května 2016 a zaměřil se v něm na způsob ustanovení znalce S., jím provedené ocenění společného jmění manželů a důvody, proč krajský soud při rozhodování vycházel právě z jeho znaleckého posudku (viz také § 8 výše).

21. Ústavní soud dne 19. července 2016 mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků ústavní stížnost stěžovatele odmítl, když mimo jiné dospěl k závěru, že:

„Ústavní soud si k posouzení věci vyžádal vyjádření obecných soudů. Poté, co se seznámil s jejich obsahem [...], dospěl k závěru, že ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná.“

22. Po doručení usnesení Ústavního soudu dne 3. srpna 2016 nahlédl právní zástupce stěžovatele dne 18. srpna 2016 do spisu týkajícího se řízení o jeho ústavní stížnosti.

23. Dopisem ze dne 19. září 2016 stěžovatel požádal Ústavní soud o vysvětlení, proč mu nebyla poskytnuta možnost seznámit se s písemnými vyjádřeními Okresního soudu ve Zlíně, Krajského soudu v Brně a Nejvyššího soudu, aby k nim mohl podat své stanovisko.

24. Ústavní soud v přípisu ze dne 29. září 2016 uvedl, že pokud vyjádření nebyla stěžovateli zaslána, soudce zpravodaj podle všeho došel k závěru, že neobsahují nové informace ani právní argumenty.

25. Dne 12. března 2017 soudní exekutor zveřejnil informace o elektronické dražbě nemovitých věcí stěžovatele. Výsledky elektronické dražby v současné době nejsou známy.

RELEVANTNÍ PRÁVNÍ RÁMEC A PRAXE

I. ZÁKON Č. 183/1992 SB., O ÚSTAVNÍM SOUDU (ZÁKON O ÚSTAVNÍM SOUDU)

26. Podle § 28 odst. 1 a 2 zákona o Ústavním soudu jsou účastníky řízení navrhovatel a ti, o nichž to stanoví tento zákon. Vedlejšími účastníky řízení jsou ti, kterým toto postavení tento zákon přiznává, pokud se tohoto postavení nevzdají. Mají v řízení stejná práva a povinnosti jako účastníci. Soudy nižších stupňů, které v dané věci rozhodovaly, mají postavení vedlejších účastníků.

27. Ustanovení § 32 zakotvuje, že účastníci a vedlejší účastníci jsou oprávněni se vyjádřit k návrhu na zahájení řízení, dávat podání Ústavnímu soudu, nahlížet do spisu s výjimkou protokolu o hlasování, činit si z něho výpisy a opisy, účastnit se ústního jednání ve věci, navrhopvat důkazy a být přítomni při dokazování prováděném mimo ústní jednání.

28. Podle § 40 odst. 2 týká-li se návrh věci, která patří do působnosti senátu, přidělí se soudci zpravodaji a senátu určenému rozvrhem práce.

29. Podle § 42 odst. 4 soudce zpravodaj zajistí, aby návrh byl neprodleně doručen ostatním účastníkům, případně vedlejším účastníkům s výzvou, aby se k němu vyjádřili ve lhůtě, kterou určí nebo kterou stanoví tento zákon.

30. Ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) stanoví, že senát mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků usnesením návrh odmítne, jde-li o návrh zjevně neopodstatněný.

31. Ustanovení § 49 odst. 1 stanoví, že za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit skutkový stav, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů a právnických osob, listiny, ohledání, jakož i výslech účastníků.

II. VÝVOJ PRAXE ÚSTAVNÍHO SOUDU V PŘEDMĚTNÉ PROBLEMATICE

32. Ústavní soud své postupy týkající se zacházení s vyjádřeními dalších účastníků řízení o individuálních ústavních stížnostech postupně rozvinul v závislosti na vývoji judikatury Soudu v řízeních vedených proti České republice.

33. Na základě rozsudku ve věci *Milatová (Milatová a ostatní proti České republice, č. 61811/00, rozsudek ze dne 21. června 2005)* byl Ústavní soud vyzván k přehodnocení své praxe s ohledem na právo stěžovatelů na spravedlivý proces. Problematiku projednalo plénum Ústavního soudu, které dne 25. října 2005 přijalo doporučení určené pro soudce zpravodaje. Podle něj měla být vyjádření vyžádaná od účastníků řízení zasílána navrhovatelům k případné replice tehdy, obsahovala-li nebo mohla-li obsahovat nové skutečnosti, tvrzení nebo právní argumentaci (viz rezoluci ResDH(2006)71 ze dne 20. prosince 2006, bod II. Obecná opatření, ad 1)).

34. Dne 23. července 2007 přijalo zasedání pléna Ústavního soudu vnitřní doporučení pro soudce zpravodaje s tím, aby vyjádření dalších účastníků byla zasílána stěžovateli na vědomí s přiměřenou lhůtou k případné replice, obsahují-li nějaké nové skutečnosti, tvrzení nebo argumentaci, a to i v případě pochybností o tom, zda je skutečně obsahují (viz relevantní vnitrostátní právo a praxe citované ve věci *Holub proti České republice, č. 24880/05, rozhodnutí ze dne 14. prosince 2010*).

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČL. 6 ODS. 1 ÚMLUVY

35. Stěžovatel namítal, že písemná vyjádření obecných soudů rozhodujících v jeho věci, na nichž Ústavní soud založil své rozhodnutí, mu nebyla sdělena a nemohl se k nim vyjádřit. Dovolával se čl. 6 odst. 1 Úmluvy, jehož příslušná část zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě [...] projednána [...] soudem, [...] který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích [...]“

A. K přijatelnosti

1. Tvrzení účastníků řízení

36. Vláda k projednávané věci uvedla, že případné porušení ve stěžovatelově věci mělo pouze formální povahu. Vyjádření ostatních účastníků řízení o ústavní stížnosti totiž

neobsahovala žádné nové ani relevantní argumenty (viz věc *Holub*, cit. výše). Mimoto se o ně Ústavní soud ve svém usnesení ani neopíral.

37. Vláda s odvoláním na rozhodnutí Soudu ve věci *Korolev proti Rusku* (č. 25551/05, rozhodnutí ze dne 1. července 2010) podotkla, že okresní soud ve svém vyjádření pouze odkázal na odůvodnění rozsudku krajského a Nejvyššího soudu. Pokud jde o zmínku okresního soudu o jeho neformální e-mailové komunikaci se znalcem S., tu nelze považovat za novou nebo relevantní skutečnost. Vyjádření krajského soudu, ačkoli se mohlo jevit na první pohled rozsáhlejší, ve své podstatě toliko opakovalo argumenty obsažené v odůvodnění rozhodnutí tohoto soudu a neobsahovalo žádné nové skutečnosti ani argumenty. Konečně ani vyjádření Nejvyššího soudu neobsahovalo žádné nové nebo relevantní informace.

38. Vláda proto dospěla k závěru, že stěžovatel nemožností vyjádřit se k předmětným stanoviskům vnitrostátních soudů neutrpěl podstatnou újmu.

39. Stěžovatel tvrdil, že předmětné řízení se týkalo rozdělení a vypořádání společného jmění manželů, včetně podniků obou bývalých manželů, které nemohly být považovány za věc nepatrné hodnoty. Jeho případ se tak lišil od věci *Korolev*, na niž se odvolávala vláda a v níž byla předmětem sporu částka 22,50 €.

2. Hodnocení Soudu

40. Soud konstatuje, že předběžná námitka vlády je úzce spjata s odůvodněností stížnosti, a proto by měla být posouzena společně s ní.

41. Soud dále konstatuje, že stížnost není zjevně neopodstatněná a není nepřijatelná ani z jiných důvodů podle článku 35 Úmluvy. Musí tedy být prohlášena za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

1. Tvrzení účastníků řízení

42. Stěžovatel namítal, že jelikož mu Ústavní soud neposkytl příležitost vyjádřit se k argumentům předloženým dalšími účastníky jím vedeného řízení, porušil tím zásadu kontradiktornosti. Podle jeho názoru byla vyjádření dalších účastníků pro přezkum jeho věci důležitá a nebyly dány žádné mimořádné okolnosti, které by jejich neposkytnutí ospravedlnily.

43. Stěžovatel dodal, že Soud již dříve judikoval o povinnosti Ústavního soudu informovat účastníky jím vedeného řízení o veškerých vyjádřeních či jiných písemnostech předložených dalšími účastníky (odvolal se na věc *Mareš proti České republice*, č. 1414/03, rozsudek ze dne 26. října 2006, § 30; *Milatová a ostatní*, cit. výše, § 65). Okolnosti projednávané věci byly obdobné jako u citovaných rozhodnutí.

44. Vláda měla za to, že otázka odůvodněnosti stížnostní námitky týkající se spravedlivosti řízení před Ústavním soudem je úzce spjata s otázkou její přijatelnosti. Odkázala na svoji argumentaci týkající se přijatelnosti projednávané stížnosti (viz § 36–38 výše) a uvedla, že předmětné listiny, jež stěžovateli nebyly zaslány k vyjádření, měly z hlediska výsledku řízení před Ústavním soudem zanedbatelný význam, neboť jeho právní názor prakticky neovlivnily.

45. Pakliže by Soud stěžovatelovu námitku na poli čl. 6 odst. 1 Úmluvy přijal, vláda navrhla, aby konstatoval, že se jednalo o nevýznamné porušení práva na kontradiktornost řízení, jímž nebyla narušena celková spravedlivost řízení. K porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy dle názoru vlády tedy nedošlo.

2. Hodnocení Soudů

46. Soud připomíná, že právo na kontradiktornost řízení v sobě zahrnuje právo účastníků seznámit se se všemi důkazy nebo vyjádřeními předloženými s cílem ovlivnit rozhodnutí soudu a možnost zaujmout k nim stanovisko. Strany jakéhokoli sporu mají legitimní právo očekávat, že budou dotázány, zda si přejí vyjádřit se k určité listině. V sázce je zejména důvěra stěžovatelů ve funkční soudnictví, založená mimo jiné na předpokladu, že jim bude umožněno vyjádřit se ke každé písemnosti založené ve spisu. Tento požadavek se vztahuje i na nezávazná poradní stanoviska, která mají napomoci soudu při rozhodování, a rovněž na informace a stanoviska získaná soudem z jeho vlastního podnětu s cílem dospět k informovanému rozhodnutí. Účastníci řízení mají dále legitimní zájem obdržet kopie písemných vyjádření obsahujících odůvodněné názory na meritum věci, přičemž pouze jim přísluší posoudit, zda je zapotřebí, aby se k určitému dokumentu vyjádřili. Soud není povinen zjišťovat, zda nepostoupení určitého dokumentu způsobilo stěžovatelům újmu, neboť k porušení může dojít, i když újma nevznikla (viz *Vorotnikova proti Lotyšsku*, č. 68188/13, rozsudek ze dne 4. února 2021, § 21–22, s dalšími odkazy).

47. Soud již rozhodoval o celé řadě stížností proti České republice nastolujících otázku neposkytování dokumentů předložených ostatními účastníky řízení před Ústavním soudem (viz *Milatová a ostatní*, cit. výše – písemná vyjádření katastrálního úřadu a soudu nižšího stupně; *Mareš*, cit. výše – písemná vyjádření soudu nižšího stupně a Nejvyššího soudu; *Vokoun proti České republice*, č. 20728/05, rozsudek ze dne 3. července 2008 – písemné vyjádření Nejvyššího soudu; *Palšovič proti České republice*, č. 39278/04, rozsudek ze dne 3. února 2011; *Hubka proti České republice*, č. 500/06, rozsudek ze dne 3. února 2011, § 36 – písemná vyjádření Ministerstva obrany a Nejvyššího správního soudu; *BENet Praha spol. s r.o. proti České republice*, č. 33908/04 a 4 další, rozsudek ze dne 24. února 2011 – podání nejvyššího státního zástupce; *3A.CZ s.r.o. proti České republice*, č. 21835/06, rozsudek ze dne 10. února 2011; *Kysilková a Kysilka proti České republice*, č. 17273/03, rozsudek ze dne 10. února 2011 – písemná vyjádření soudu nižšího stupně; *Janyr proti České republice*, č. 42937/08, rozsudek ze dne 31. října 2013 – písemná vyjádření městského státního zástupce, soudů nižších stupňů a Nejvyššího soudu).

48. Soud rovněž opakuje, že právo na kontradiktornost řízení není absolutní a jeho rozsah se může lišit v konkrétních rysech předmětného řízení. V některých případech, jejichž okolnosti byly velmi specifické, totiž Soud dospěl k názoru, že neposkytnutí určité písemnosti v rámci řízení a nemožnost stěžovatele se k ní vyjádřit nebyly v rozporu se zásadou spravedlivého procesu, neboť měl za to, že taková možnost by neměla vliv na výsledek sporu nebo že zvolené právní řešení nedávalo žádný prostor pro další diskusi (viz *Vokoun*, cit. výše, § 26, s dalšími odkazy).

49. Soud v projednávané věci akceptuje, že Ústavní soud se zmínil o skutečnosti, že si od obecných soudů zúčastněných na rozhodování ve stěžovatelově věci vyžádal jejich vyjádření a podrobně se s nimi seznámil za účelem rozhodnutí ve věci, výslovně však neuvedl žádná konkrétní tvrzení ani jiné skutečnosti v předmětných podáních obsažené. Soud však zároveň konstatuje, že předmětná vyjádření se vztahovala bezprostředně k důvodům stížnostní námitky, konkrétně k hodnocení důkazů, včetně údajně nedůvodného rozhodnutí okresního soudu a krajského soudu vycházející z rozsudců ze znaleckého posudku vypracovaného znalcem S. a jejich údajně formalistického přístupu, který měl za následek rozdělení společného jmění ke škodě stěžovatele (viz také § 16 výše). Úkolem Ústavního soudu bylo posoudit, zda tato tvrzení představovala porušení práv stěžovatele podle článku 11 a čl. 36 odst. 1 české Listiny základních práv a svobod. Důsledky neposkytnutí vyjádření předložených obecnými soudy proto nelze podceňovat (viz obdobně *3A.CZ s.r.o.*, cit. výše, § 34).

50. Soud dále konstatuje, že Ústavní soud zavedl vnitřní pravidla pro zacházení s vyjádřeními ostatních účastníků řízení při projednávání individuálních ústavních stížností (viz § 32–34 výše). Od května 2011 musí být taková vyjádření vždy zasílána stěžovatelům, s výjimkou případů, kdy pouze odkazují na vlastní rozhodnutí vedlejších účastníků napadená ústavní stížností.

51. Soud podotýká, že v některých případech námitku týkající se nepostoupení vyjádření Ústavním soudem některému z účastníků řízení zamítl, jelikož stěžovateli nevznikla podstatná újma ve smyslu čl. 35 odst. 3 písm. b), ve znění účinném před vstupem Protokolu č. 15 k Úmluvě v platnost (viz kromě jiných věcí *Holub*, cit. výše; *Čavajda proti České republice*, č. 17696/07, rozhodnutí ze dne 29. března 2011; *Matoušek proti České republice*, č. 9965/08, rozhodnutí ze dne 29. března 2011). Vzal přitom v úvahu dva faktory: že předmětná vyjádření pouze odkazovala na vlastní rozhodnutí daného účastníka vydané v předmětné věci a že Ústavní soud své rozhodnutí o takto nepostoupená vyjádření neopřel. Soud měl za to, že v těchto případech by bylo nadbytečné, zejména z pohledu řádného výkonu spravedlnosti v duchu procesní ekonomie, aby Ústavní soud předkládal taková vyjádření stěžovateli za účelem repliky (tamtéž).

52. Soud konstatuje, že písemná vyjádření obecných soudů, přestože pouze neodkazovala na jejich vlastní rozhodnutí vydaná v dané věci, ale šla nad rámec odůvodnění těchto rozhodnutí (viz § 18, 19 a 20 výše), nebyla poskytnuta stěžovateli, který jistě měl legitimní zájem se k nim vyjádřit. Ústavní soud navíc formuloval své závěry způsobem naznačujícím, že ve svém usnesení z těchto vyjádření skutečně vycházel.

53. Soud má za to, že výše uvedené skutečnosti projednávanou věc zjevně odlišují od výše zmíněných případů (viz § 51 výše). Soud je dále toho názoru, že základní zásady týkající se rovnosti zbraní vyplývající z jeho judikatury je třeba chápat tak, že vyžadují, aby Ústavní soud ve všech případech, kdy nepovažuje za nutné postoupit vyjádření některého účastníka řízení ostatním účastníkům, ve svém rozhodnutí tento postup jasně odůvodnil. S ohledem na judikaturu Soudu, podle níž je pouze dotčený účastník řízení oprávněn posoudit, zda je k určitému dokumentu zapotřebí jeho vyjádření, či nikoli (viz *Vorotnikova*, cit. výše, § 21–22), musí existovat skutečně pádné důvody k tomu, aby vyjádření přijatá a založená do spisu pro účely posouzení soudem nebyla poskytnuta ostatním účastníkům. Rozhodnutí o jejich neposkytnutí musí být náležitě motivováno a může se zakládat výlučně na skutečnosti, že vedlejší účastníci ve svých vyjádření skutečně pouze odkázali na vlastní veřejně přístupná rozhodnutí a nevnesli žádné argumenty nad rámec těch, které byly výslovně uvedeny v již vydaných rozhodnutích. Zároveň musí z rozhodnutí jasně vyplývat, že Ústavní soud nehodlá vyjádření při rozhodování předmětného sporu využít.

54. Soud nepovažuje za nutné zjišťovat, zda v důsledku opomenutí předání těchto dokumentů vznikla stěžovatelům újma; k porušení Úmluvy totiž může dojít i v případě, že újma nevznikla (viz *Adolf proti Rakousku*, č. 8269/78, rozsudek ze dne 26. března 1982, § 37; *Milatová a ostatní*, cit. výše, § 65). Rozsah, v jakém tato podání ovlivnila posouzení věci Ústavním soudem, není z pohledu práva stěžovatele na spravedlivý proces rozhodující (viz *Kuopila proti Finsku*, č. 27752/95, rozsudek ze dne 27. dubna 2000, § 35).

55. S ohledem na výše uvedené úvahy Soud zamítá předběžnou námitku vlády a dochází k závěru, že respektování práva na spravedlivý proces zaručeného čl. 6 odst. 1 Úmluvy v projednávané věci vyžadovalo, aby stěžovateli byla poskytnuta příležitost seznámit se s písemnými vyjádřeními dalších účastníků řízení a předložit k nim své stanovisko.

56. K porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy proto došlo.

II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

57. Článek 41 Úmluvy zní:

„Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přiznává Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

58. Stěžovatel požadoval částku 20 000 € jako náhradu nemajetkové újmy.

59. Vláda považovala nárok uplatněný stěžovatelem za přemrštěný. Dále uvedla, že stěžovatel má možnost požádat o obnovu řízení podle vnitrostátního práva, a proto navrhla Soudu rozhodnout, že závěr o porušení představuje dostatečné spravedlivé zadostiučinění z tohoto titulu.

60. S ohledem na povahu stížnostní námitky, důvody, pro které shledal porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy, a skutečnost, že stěžovatel může podat návrh na obnovu řízení před Ústavním soudem (§ 119–119b zákona o Ústavním soudu (zákon č. 182/1993 Sb.)), je Soud toho názoru, že závěr o porušení Úmluvy představuje sám o sobě dostatečné spravedlivé zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která stěžovateli vznikla.

B. Náklady řízení

61. Stěžovatel dále uplatnil nárok na náhradu nákladů řízení ve výši 425 556 Kč (17 480 €), z čehož náklady právního zastoupení v řízení před Ústavním soudem a Soudem ve Štrasburku činí 58 010 Kč (2 383 €) a soudní poplatky činí 87 828 Kč (3 608 €).

62. Vláda nárok odmítla.

63. Podle judikatury Soudu má stěžovatel nárok na náhradu nákladů řízení jen prokáže-li, že tyto náklady byly skutečně a nezbytně vynaloženy a že jsou co do výše přiměřené. V projednávané věci Soud považuje s ohledem na dokumenty, které má k dispozici, a na výše uvedená kritéria za přiměřené přiznat stěžovateli za řízení před Soudem a před Ústavním soudem částku 1 389 € a případnou částku daně.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* stížnost za přijatelnou;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*,
 - a) že závěr o porušení Úmluvy představuje sám o sobě dostatečné spravedlivé zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která stěžovateli vznikla;
 - b) že žalovaný stát má stěžovateli zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek nabude právní moci podle čl. 44 odst. 2 Úmluvy, částku 1 389 € (jeden tisíc tři sta osmdesát devět eur) a dále případnou částku daně, kterou může být stěžovatel povinen zaplatit, jako náhradu nákladů řízení, které se převedou na české koruny podle kursu platného ke dni zaplacení;
 - c) že od uplynutí výše uvedené lhůty tří měsíců až do zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou ve výši marginální zápůjční sazby Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšenou o tři procentní body;
4. *zamítá* v ostatním návrh stěžovatele na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 2. února 2023 v souladu s čl. 77 odst. 2 a 3 jednacího řádu Soudu.

Victor Soloveytchik

tajemník

Georges Ravarani

předseda